

Abstrakt

Raně středověké sídliště ve střední Evropě, u kterého je existence paláce v jeho strukturách zmíněna v písemných pramenech nebo archeologicky identifikována, je klasifikováno jako královská/knížecí rezidence. Proto je architektonické kritérium jedním z hlavních kritérií při definování sídla panovníka. Ve většině srovnávacích studií jsou interpretované architektonické pozůstatky bohužel odtrženy od kontextu terénu a krajiny, což v rezidenčním diskursu pouze udržuje vědecké mýty, které v něm panují. V předkládané rozpravě prokazují, že v některých případech byl význam krajiny, ve které bylo sídlo vytvořeno, utvořen bez úvahy o prostorových údajích. Demonstrují, že izolací jednotlivých rezidenčních a sakrálních budov od jejich fyzického a textuálního kontextu byly prostorové aspekty architektonických struktur špatně interpretovány. Avšak pochopení místního prostředí je při identifikaci role „architektonického citátu“ v sémantické prostorové tvorbě rezidenčního hradu klíčové. Z tohoto důvodu má prezentovaná teze na základě textuálního přístupu k architektuře a terénnímu zázemí dekonstruovat vybrané interpretace rezidenčních sídlišť ve střední Evropě.

V mé práci také prezentuji, že dva aspekty reality - textový (písemné zdroje) a fyzický (environmentální) podmiňují historickou prostorovost, která je jak textuální (sémantická), tak fyzická. První z nich vyplývá z konstrukce významu daného místa a jeho architektonického kontextu (procesu, při kterém se ztracená sémiotika přetváří a konstruuje nanovo). Druhý, *umístění*, je utvářen na základě moderních měření a fyzická zkoumané oblasti.

Mám za to, že charakter archeologického zdroje - raně středověké sídliště je roztržtým textem, který byl dekonstruován pod vlivem různých post-depozičních procesů. Z tohoto důvodu, s odkazem na J. Derridu, při interpretaci „architektonického vyjádření“ nové *milieu de production* a původní situační kontext znovu utváří badatel, jež byly pro účely práce vytvořeny pomocí Geografických informačních systémů (GIS), jako historické terénní modely. Za účelem dalších analýz fyzikálního aspektu sídlišť jsem použila koncept *folies* - *lokalizované body*. Jeho výhodou při utváření historického prostoru rezidencí je skutečnost, že síť *folies* je omezena v syntéze a spojování dekonstruovaného prostoru, což vylučuje tvorbu pevných významů. Výsledkem je, že interpretace se stává ověřitelným diskurzem, a proto utváření minulosti nepodléhá mytologizaci.